

8. Лаврешина Г.Ю. Формування логічної культури старшокласників у процесі навчання: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.09. – Кривий Ріг, 2000. – 20 с.
9. Гнеденко Б.В. О развитии мышления и речи на уроках математики // Математика в школе. – 1976. – № 3. – 8-13.
10. Шураханова К., Соколова Н.Б. Становление культуры мышления студентов в процессе интеграции знаний // Вестник Оренбургского государственного университета: Гуманитарные науки. – 2003. – № 7. – С. 71-76.
11. Кениспаев Ж.К. Логика и культура мышления человека. – URL=<http://aeli.altai.ru/nauka/sbornik/2001/kenispaev.html>.
12. Marty A. Über das Verhältnis von Grammatik und Logik // Anton Marty. Gesammelte Schriften. (J. Eisenmeier, A. Kastil, O. Kraus. – Hrsg.) II. Bd., 2. Abt. Halle a. S.: Max Niemeyer Verlag, 1920. – S. 59-99.
13. Маркушевич А.И. Об очередных задачах преподавания математики в школе // На путях обновления школьного курса математики: Пос. для учителей. – М.: Просвещение, 1978. – С. 29-47.
14. Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра за спеціальністю 6.010100 «Початкове навчання» напряму підготовки 0101 «Педагогічна освіта». – Видання офіційне. – К.: МОН України, 2006. – 140 с.

УДК 371.14 (73) : 35.072.2

РОЛЬ УРЯДУ ТА ОСВІТНІХ ІНСТИТУЦІЙ У ПРОЦЕСІ ВДОСКОНАЛЕННЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ПЕДАГОГІВ США

Мукан Н.В., к.пед.н., доцент

*Національний університет «Львівська політехніка»,
Інститут гуманітарних і соціальних наук*

У статті розглядається діяльність уряду та освітніх інституцій, спрямована на професійний розвиток учителів та підвищення якості освітніх послуг. Автор досліджує програми акредитації та сертифікації, а також їх значення для підвищення якості освіти.

Ключові слова: освітня політика, неперервна професійна освіта, професійний розвиток учителів, акредитація, сертифікація, стандарти професійної діяльності.

Мукан Н.В. РОЛЬ ПРАВИТЕЛЬСТВА И ИНСТИТУЦИЙ ОБРАЗОВАНИЯ В ПРОЦЕССЕ УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ НЕПРЕРЫВНОГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ ПЕДАГОГОВ США / Национальный университет «Львовская политехника», Институт гуманитарных и социальных наук, Украина.

В статье рассматривается деятельность правительства и образовательных институций, направленная на профессиональное развитие учителей и повышение качества услуг образования. Автор исследует программы аккредитации и сертификации, а также их значение для повышения качества образования.

Ключевые слова: образовательная политика, непрерывное профессиональное образование, профессиональное развитие учителей, аккредитация, сертификация, стандарты профессиональной деятельности.

Mukan N.V. THE ROLE OF GOVERNMENT AND EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN THE PROCESS OF CONTINUING PROFESSIONAL EDUCATION OF TEACHERS IMPROVEMENT / Lviv National Polytechnic University, Institute of humanities and social sciences, Ukraine.

In the article the activity of the government and educational institutions, directed at professional development of teachers and quality rising of educational services, has been researched. The author studies the programs of accreditation and certification, and their importance for education quality rising.

Key words: educational policy, continuing professional education, teachers' professional development, accreditation, certification, standards of professional activity.

Системі неперервної професійної освіти США початку ХХІ ст. притаманні численні трансформації, що мають на меті творення знань про закономірності розвитку суспільства та економіки на науковій основі. Ці зміни відзначаються принципами звітності, високої якості освіти, її доступності, мобільності і відповідності потребам та вимогам суспільства. Особлива увага приділяється професійній підготовці вчителів та їхній неперервній освіті впродовж всієї педагогічної діяльності.

Актуальність дослідження зумовлена сучасними змінами парадигм суспільного розвитку, новизною особистісних та соціальних вимог до системи професійної освіти педагога та його готовності до підвищення кваліфікації в системі неперервної професійної освіти. Значення особистісного потенціалу сучасного вчителя в суспільному виробництві визначається випереджуючим розвитком людини в порівнянні з технологічною основою виробництва. Такий підхід обґрунтовує поглиблене вивчення значення громадської функції неперервної професійної освіти, стратегії її розвитку та акцентування її ролі в економічному та суспільному прогресі як об'єктивну закономірність.

Недостатнє вивчення зарубіжного досвіду суперечить об'єктивній необхідності освітньої практики. З урахуванням цих суперечностей було зроблено вибір теми нашого дослідження, проблема якого сформульована так: яка роль освітніх інституцій в процесі удосконалення неперервної професійної освіти педагогів США на початку ХХІ ст.

У своєму дослідженні Л. Коген-Вогел та К. Херінгтон вивчають проблеми якості політики у сфері освіти США, перспективи її розвитку, методологічну базу її аналізу, цілі та завдання законодавства, важелі впливу на розвиток освіти в країні, фінансування підвищення кваліфікації вчителів у системі неперервної професійної освіти і доходять висновку, що кінець ХХ – початок ХХІ стст. характеризується численними змінами в освітній політиці США: збільшення підтримки професійного розвитку вчителів федеральним урядом та урядами штатів, розвиток нових форм і методів підвищення кваліфікації вчителів американських шкіл [1].

Проблеми неперервної професійної освіти вчителів, підвищення кваліфікації педагогів та їх професійний розвиток вивчаються і вітчизняними, і зарубіжними вченими: Н.В. Абашкіна, Л.П. Пуховська, Дж. Гудлед (професійна освіта), С.М. Коваленко (освіта дорослих в Англії), Т.М. Десятов, В.П. Андрищенко, І.А. Зязюн, В.Г. Кремень, С.Д. Цехмістер, О.В. Чалий (неперервна професійна освіта), С.І. Синенко, Н.І. Лісова, В.М. Руссол, П.У. Матвієнко (післядипломна педагогічна освіта), І.О. Титаренко, Н.І. Білик, В.В. Олійник, Н.М. Чепурна, В.М. Іванов, О.П. Омельченко, Б.А. Дьяченко, Т.М. Сорочан, А.О. Данильєв, О.М. Рудіна, Л.М. Бондарева, А. Чарлз, А. Коул (підвищення кваліфікації вчителів), А.М. Єрмола, М. Грін, Дж. Лупарт, К. Євчук (технології організації науково-методичної роботи з педагогічними кадрами). Проте необхідно зазначити, що освітні організації та інституції, діяльність яких спрямована на удосконалення професійної освіти американських вчителів, є недостатньо вивченими.

Метою дослідження є вирішення цієї проблеми. Автором поставлені такі завдання:

- дослідити основи політики в галузі неперервної професійної освіти педагогів США;
- проаналізувати діяльність та роль уряду, освітніх інституцій у процесі удосконалення неперервної професійної освіти вчителів американських шкіл.

Гіпотеза дослідження ґрунтується на припущенні, що інтенсифікація наукових розробок, вивчення передового позитивного досвіду удосконалення неперервної професійної освіти, стратегії її розвитку сприятиме розвитку науки про неперервну професійну освіту педагогів в Україні та матиме практичне застосування в процесі реформування системи неперервної професійної педагогічної освіти та підвищення кваліфікації вчителів нашої країни.

Кінець ХХ – початок ХХІ ст. характеризується підвищенням вимог до професійної кваліфікації та конкурентоспроможності спеціалістів усіх галузей народного господарства. Майбутнє суспільства залежить від потенціалу його членів, а отже, і від ефективної діяльності фахівців, які його розвивають. Учитель повинен бути здатним здійснювати професійну діяльність на демократичних та гуманістичних засадах, реалізовувати освітню політику як пріоритетну функцію держави, що спрямовується на розвиток та самореалізацію особистості, задоволення її освітніх і духовно-культурних потреб, на основі національних надбань та усталених світових традицій. На сучасному етапі недостатньо отримати початкову професійну педагогічну освіту. Саме педагог, як ніхто інший, повинен бути готовим до підвищення власної кваліфікації впродовж всієї професійної діяльності.

На теренах США діють різноманітні освітні організації та інституції, метою яких є удосконалення початкової та неперервної професійної педагогічної освіти. Заснована в 1954 році, Національна рада з акредитації освіти вчителів (National Council for Accreditation of Teacher Education – NCATE), волонтерська акредитаційна інституція, діє за підтримки Департаменту освіти США і реалізує оцінювання та акредитацію навчальних закладів, які готують вчителів початкової та середньої школи, шкільного персоналу та адміністрації. Стандарти цієї організації сфокусовані на загальну якість професійної освіти навчального закладу. Навчальним закладом вважають коледж, школу, відділ освіти та інші адміністративні одиниці в складі навчальної інституції, які несуть відповідальність за початкову професійну підготовку та неперервну професійну освіту педагогічних працівників і персоналу. Усі стандарти можна умовно поділити на такі категорії:

- розвиток професійної освіти – навчальні програми та їх розповсюдження;
- становлення молодого вчителя;
- професорсько-викладацький склад закладу професійної педагогічної освіти;
- установа, яка надає послуги неперервної професійної освіти.

Стандарти професійної педагогічної підготовки зумовлюють її концептуальну структуру, диверсифікацію, інтелектуальну валідність, професійну приналежність, оцінювання навчальних досягнень учнів чи студентів, оцінювання професійної діяльності педагога.

Учасниками NCATE є представники громадськості; студентства та інституцій, які здійснюють професійну підготовку вчителів на теренах США; учителів; політиків у сфері освіти; адміністрації; спеціалістів з окремих дисциплін; технологічних організацій та фахівців із дитячої психології. Понад 30 організацій, серед яких Національна рада з питань розвитку стандартів педагогічної професії, 46 штатів та округ Колумбія, співпрацюють з NCATE. Ця організація спонсорує кілька проектів, серед яких: Мережа технічної підтримки університетів (Universities Technical Support Network), Проект «Стандарти школи професійного розвитку» (Professional Development

School Standards Project), Партнерство NCATE/NBPTS програм магістрів (NCATE/NBPTS Partnership for Graduate Programs), Технологічні ініціативи (Technology Initiatives).

Рада з акредитації освіти вчителів (The Teacher Education Accreditation Council – TEAC) була заснована у 1998 році за ініціативою Ради незалежних коледжів (Council of Independent Colleges – CIC), оскільки NCATE була єдиною національною асоціацією з акредитації педагогічної освіти, яка акредитувала менше ніж половину з 1260 інституцій вищої освіти, що пропонували навчальні програми педагогічної освіти. Цілі та завдання Ради з акредитації освіти вчителів сприяли розвитку навчальних програм професійної педагогічної освіти у коледжах та університетах, визначаючи рівень їх якості. Ця організація розвиває альтернативні програми процесу акредитації, які передбачають самоконтроль інституції, підкріплений зовнішнім аудитом. TEAC визначила чотири основні принципи якості в таких сферах, як:

- навчання учнів;
- оцінювання академічної успішності учнів;
- навчання в міжнародному освітньому просторі;
- політика навчального закладу.

TEAC здійснює аудит внутрішнього навчального середовища інституції з метою оцінювання академічної успішності учнів/студентів, та сприяє розвитку й постійному вдосконаленню навчальних програм педагогічної освіти. Кожен навчальний заклад має право вибирати стандарти, якими керуватиметься у власній діяльності, й академічний аудит тут слугує інструментарієм оцінювання.

Більше половини членів Ради директорів TEAC – це президенти чи декани коледжів, керівники педагогічних освітніх програм. Іншу частину представляють учителі, офіційні представники громадськості, які здійснюють нагляд за освітою, представники національних асоціацій.

Сертифікація здійснюється Національною радою з питань стандартів професійної педагогічної діяльності (The National Board for Professional Teaching Standards – NBPTS, яка була створена у 1987 році. Серед її членів – учителі, офіційні представники державних та місцевих органів управління з питань початкової та середньої освіти, лідери бізнесових кіл та вищої освіти. Політика Національної ради визначає такі пріоритети власної діяльності:

- зміцнення педагогічної професії та піднесення якості освіти;
- встановлення та використання високих і вимогливих стандартів щодо знань, навичок та умінь учителів-практиків;
- розвиток та управління національною волонтерською системою оцінювання та сертифікації вчителів згідно з розробленими стандартами;
- продовження освітніх реформ із метою вдосконалення навчання учнів в американських школах.

NBPTS несе відповідальність за освітню політику та реформування освіти, а саме проблеми найму на роботу (особливо серед національних меншин) і роль сертифікованих учителів у шкільному навчальному середовищі.

Національна рада з сертифікації (National Board Certification – NBC), створена за активної участі вчителів і для вчителів, є символом досконалості педагогічної професії. Національна рада з сертифікації розробила стандарти професійної діяльності досвідчених вчителів. Основними елементами сертифікації є портфоліо вчителя і виконання певних завдань у центрах сертифікації.

Міжштатний консорціум нового оцінювання та підтримки вчителів (The Interstate New Teacher Assessment and Support Consortium – INTASC) був заснований у 1987 році з метою організації співпраці між штатами, зацікавленими у переосмисленні процедури ліцензування та оцінювання професіоналів педагогічної сфери. У 1993 р. консорціум запропонував модель стандартів, які визначали вимоги до знань, навичок та вмінь вчителів-початківців. Ці стандарти були розроблені представниками учительської професії та персоналом 17 освітніх агенцій. 33 штати США є членами INTASC. Стандарти, які застосовують щодо оцінювання вчителів-початківців з усіх дисциплін та всіх рівнів, узгоджуються з стандартами національної сертифікації вчителів, запропонованими Національною радою з питань стандартів професійної педагогічної діяльності і структуровані відповідно до десяти принципів. Згідно політики консорціуму основним завданням професійної освіти є піднесення здатності вчителя розвиватися. Ці стандарти дозволяють штатам сприяти впровадженню новацій та різноманітності навчальних програм педагогічної професії з метою підвищення їх результативності.

Окрім описаних моделей стандартів, які визначають об'єм знань, навички та вміння вчителя, INTASC розвиває стандарти з окремих дисциплін для вчителів-початківців, а саме: англійська мова, математика, природничі науки, гуманітарні науки, соціальні науки, спеціальна освіта. Система оцінювання згідно з цими стандартами розвивається за допомогою проекту «Розвиток процедури оцінювання» (Performance Assessment Development Project), тобто програми, метою якої є ліцензування вчителів-початківців. INTASC розвиває кадровий потенціал учителів, учителів-наставників, а також працівників державних установ у сфері освіти, які здійснюють оцінювання в різних штатах країни.

INTASC співпрацює зі Службами тестування освіти (Educational Testing Services – ETS) з метою розвитку «Тесту педагогічних знань» (Test for Teaching Knowledge – ТТК), із застосуванням стандартів. ТТК – це тест, що базується на автентичних ситуаціях, з якими стикатимуться в майбутньому вчителі-початківці.

Заснований у 1995 р. Міжштатний консорціум ліцензіатів шкільних лідерів (Interstate School Leaders Licensure Consortium – ISLLC) співпрацює з Національною радою з питань адміністрування освіти. Це консорціум штатів та асоціацій, створений з метою розвитку моделей стандартів та оцінювання лідерства в школі. Серед членів консорціуму представники державних агенцій та департаментів освіти, рад професійних стандартів та асоціацій з питань лідерства в освіті.

Основне завдання федерального уряду визначається як забезпечення кожного учня доступом до навчання високої якості. Місцеві шкільні округи та округи на рівні штату забезпечують підтримку якості викладання, а федеральний уряд є інструментарієм формування політики, здійснення дослідження та фінансування програм підтримки американських вчителів на всіх етапах їхньої професійної діяльності.

Департамент освіти США визнає бажання вчителів бути джерелом передового педагогічного досвіду у межах педагогічної професії. Департаментом здійснюються дослідження потреб професійного розвитку шкільних вчителів та надається підтримка на постійній основі. У 2004 р. Департамент освіти США ініціював проведення самміту «Від дослідження до практики» (Research-to-Practice Summit) та серії круглих столів для вчителів. У результаті була розроблена програма професійного розвитку «Ініціатива від вчителя до вчителя» (Teacher-to-Teacher initiative), до складу якої входять три компоненти:

- семінари з вивчення проблем професійної практики вчителів американських шкіл, що базується на дослідженнях. Упродовж літа та осені 2004 р. Департамент освіти фінансував проведення серії семінарів, учасниками та координаторами яких були

вчителі, згідно з програмою професійного розвитку «Ініціатива від вчителя до вчителя» для педагогів, що викладають читання і математику. Під час семінарів розглядалася модель професійного розвитку високої якості, що базується на принципах, задекларованих урядовою програмою «Жодна дитина не залишиться за межами Акту» (No Child Left Behind Act – NCLB). Семінари тривали 2 ½ дні і проводилися по всій країні в семи різних місцевостях: для вчителів математики – у штатах Арканзас і Вашингтон, для вчителів з розвитку читання – у штатах Західна Вірджинія та Вісконсин. На семінарах також розглядалися проблеми лідерства, методики викладання та інше. У 2005 р. семінари цієї серії проводились у штатах Огайо, Арізона, Міннесота, Флорида, Каліфорнія.

- можливості електронного навчання в контексті неперервного професійного розвитку. На рівні уряду штатів США вчителям пропонується можливість оновлення ліцензії та перспектива неперервного професійного розвитку за допомогою електронного навчання. Департамент освіти США співпрацює з Територіальним освітнім консорціумом Західної Вірджинії (Panhandle Area Education Consortium – PAEC) щодо підтримки вчителів, які мають наміри здобути знання на додаткових професійних курсах. На даний час американські вчителі мають доступ до 23 постійно діючих цифрових семінарів. Кожен курс семінарів складається з таких компонентів: загальний огляд, опис елементів курсу, посібник про використання відео матеріалів, оцінювання курсу, практична діяльність, допоміжні засоби курсу, інструкція з виконання завдань курсу, зразки документації, яку веде координатор програми професійного розвитку; додаткові ресурси. Зміст та структуру курсу кожного семінару створено на основі вимог щодо професійного розвитку американських учителів. Близько десяти годин необхідно для перегляду відеоматеріалів та виконання завдань курсу.
- вчителі – зірки Америки. Із 2004 р. у всіх 50 штатах США та окрузі Колумбія обирають найкращого вчителя року. Представники Департаменту освіти США особисто відвідують найкращого вчителя і вручають йому нагороду «Американські зірки викладання» (American Stars of Teaching award).
- Інститут освітніх наук у складі Департаменту освіти США (The Institute of Education Sciences – IES) надає підтримку інвестування значних ресурсів у дослідження професійної освіти вчителів і якості навчальних програм. У 2003 та 2004 рр. IES фінансував 11 дослідницьких грантів для дослідження якості викладання, з них 6 проектів професійного розвитку вчителів читання, у двох з яких брали участь вчителі та учні галузі дошкільного виховання; два проекти вивчення професійного розвитку вчителів математики середньої школи; три проекти оцінювання валідності тестування вчителів під час ліцензування. Окрім того, IES підтримує шість розвідок оцінювання, які забезпечують цінну інформацію про поширення усвідомлення вчителями змісту та ефективності навчальних програм професійної педагогічної освіти. Ці розвідки передбачають вивчення таких питань:
  - вплив оцінювання на моделі педагогічної освіти. Мета: оцінити вплив різних типів професійної підготовки вчителів та обсягу необхідного часу (навчальні програми, педагогічна практика та управління навчальним середовищем) на успішність учнів. Дослідження передбачає відбір вчителів із 80 різних шкіл, які репрезентують традиційні та альтернативні моделі підготовки. Завершується проект у 2007 р.
  - програми професійної підготовки американських вчителів. Тут досліджують успішність студентів, які навчаються на академічних програмах професійної педагогічної освіти та освітні послуги, які їм пропонують навчальні заклади, а

саме обов'язкові курси. Дослідники вивчають та розробляють рекомендації щодо збору даних для забезпечення інформації про сутність знань, педагогічну компетентність та ефективність випускників традиційних та альтернативних педагогічних освітніх програм. Результати дослідження будуть розглядатися Конгресом взимку 2007 р.

- дослідження підготовки вчителів читання початкової школи. Проект, розпочатий весною 2005 р., має на меті визначення відповідності між змістом дисциплін, які вивчають майбутні вчителі читання, та знаннями, необхідними вчителям для роботи.
- оцінювання сертифікації вчителів Національною радою з питань стандартів професійної педагогічної діяльності. Метою дослідження є підтримка розвитку структури оцінювання та впливу сертифікації, яка проводиться Національною радою з питань стандартів професійної педагогічної діяльності та знаходження відповіді на запитання: наскільки сертифікація NBPTS є ефективним методом вдосконалення якості педагогічної діяльності. Багато штатів ініціюють стимулювання повторної сертифікації вчителів-практиків з метою удосконалення їхньої професійної компетентності. Такі організації, як Фундація Сім'ї Мілкен (Milken Family Foundation) та Національна комісія з питань педагогічної діяльності та майбутнього Америки (The National Commission for Teaching and America's Future) звертають свою увагу на розвиток експертизи впродовж всієї професійної діяльності та професійного розвитку вчителя, оцінювання процесу становлення молодого вчителя. Це дослідження вивчає ефективність програми становлення молодого вчителя та її вплив на практику вчителів початкової школи. Учителі, які беруть участь у цій програмі, та їхня діяльність порівнюється з тими, хто пройшов альтернативну програму становлення молодого вчителя. Для оцінювання програми використовуються дані про початкову професійну освіту вчителя, його когнітивну та вербальну здатність. План програми передбачає її завершення у 2009 р. Проблема становлення молодого вчителя привертає особливу увагу науковців. Перехід від початкової педагогічної освіти до професійної практики є досить важким етапом кар'єри для багатьох вчителів і часто має вплив на її подальший розвиток. Перенести «шок реальності» [2, 105], тобто подолати конфронтацію труднощів реальності, відповідальності за класне середовище з ідеалами, надіями та сподіваннями молодим вчителям допомагають вчителі-наставники. Окрім того, молодий учитель потребує допомоги в процесі соціалізації та адаптації до нового колективу, у якому він починає працювати.
- вплив моделей та стратегій неперервного професійного розвитку вчителів на успішність учнів. Це дослідження проводиться з метою оцінювання впливу двох підходів до професійного розвитку американських вчителів та вдосконалення читання у початковій школі. Перший підхід – це літній інститут підвищення кваліфікації, що триває п'ять днів та три дні впродовж навчального року, а другий – інститути та тренінги, які проводяться безпосередньо в школі спеціалістами з читання. Завершується програма у 2008 р.

США посідає друге місце у світі по коштах, які держава витрачає на кожну дитину шкільного віку, і прагне дати своїм громадянам найкращу загальну освіту. Уряд США поставив за мету забезпечити всі, без винятку, початкові, середні та старші класи загальноосвітньої школи висококваліфікованими вчителями до 2006 р. Вимога американського суспільства щодо освіти високої якості супроводжується ґрунтовною підтримкою вчителів, яка надається федеральним урядом штатам, шкільним округам, закладам системи професійної освіти. Федеральні кошти витрачаються на розвиток новітніх програм та підтримку ефективних програм професійного розвитку вчителів.

Президент Джордж Буш запропонував виділити 1,5 мільярда доларів у 2006 р. на розвиток програми «Ініціатива загальноосвітньої школи» (High School Initiative). Ця програма розроблена з метою запевнення суспільства в тому, що всі випускники загальноосвітньої школи готові до переходу в систему професійної освіти чи на ринок праці.

Прикладами сучасної політики у сфері освіти США є вимоги на рівні федерального уряду щодо найму на роботу тільки висококваліфікованих вчителів, детальне конспектування уроків, система звітності про успішність учнів та відповідальність вчителів за результати їх навчальної діяльності. Відбуваються зміни в стратегіях контролювання: скорочення бюрократії та перехід до функціонального управління з метою удосконалення якості викладання та успішності учнів. Створення моніторингових рад за участі вчителів школи дає можливість здійснювати професійний контроль та нести спільну відповідальність за моніторинг якості викладання колег. Удосконалення шкільної освіти залежить від усвідомлення педагогами необхідності неперервної професійної освіти. На думку Т. Сміта та К. Роулі, саме вчителі найкраще знають проблеми педагогічної діяльності, які повинні слугувати механізмом розвитку програм підвищення їхньої кваліфікації, планування неперервної професійної освіти. Науковці вважають, що саме підвищення кваліфікації в системі неперервної професійної освіти вчителів сприяє скороченню плинності педагогічних кадрів, а отже і удосконаленню освіти взагалі [3].

Факти свідчать, що у США високий рівень плинності педагогічних кадрів, особливо серед вчителів, які працюють менше п'яти років. Тому школи, яким притаманне це явище, стикаються з проблемою побудови міцного педагогічного колективу та конструктивного робочого клімату. Існує тісний зв'язок між збереженням педагогічних кадрів та підвищенням кваліфікації вчителів, яке спрямоване на узгодження їх професійної діяльності із стандартами педагогічної професії. Вчителі американських шкіл беруть участь у різних формах підвищення кваліфікації (симпозіуми, семінари, університетські курси) з метою удосконалення власних знань, навичок та вмінь. Для оцінки кращої практики підвищення кваліфікації вчителів застосовують такі критерії:

- форма діяльності (традиційні і новітні),
- тривалість діяльності,
- організація діяльності,
- можливість активного навчання,
- неперервність обміну досвідом та професійними здобутками.

Урядом США у 2006 р. виділено 2,92 мільярду доларів на підтримку грантів для місцевих освітніх агенцій (Grants to Local Education Agencies) та спеціальних освітніх грантів для штатів (Special Education Grants to States). Такі гранти допомагають штатам запевнити суспільство в тому, що всі вчителі загальноосвітньої школи здатні ефективно навчати учнів з метою досягнення ними високих академічних результатів.

Загалом, розроблена урядом США програма «Жодна дитина не залишиться за межами Акту» передбачає забезпечення освітніх послуг вчителями, діяльності яких характерне таке:

- знання, навички та вміння вчителів відповідають вимогам ХХІ ст.;
- вчителі готові до роботи з учнями різного рівня підготовки;
- зміцнення, розширення та інтеграція практичного досвіду в програми початкової професійної підготовки педагогів;

- зміцнення та розширення партнерства між навчальними закладами системи професійної педагогічної підготовки та державними й місцевими шкільними округами;
- створення системи моніторингу якості та підтримки програм становлення молодого вчителя;
- підтримка неперервного професійного розвитку вчителів впродовж їхньої професійної діяльності.

Міжнародне економічне середовище XXI ст. характеризується високою конкуренцією, що ставить вимогу перед людством – освіта високої якості. Споживачі освітніх послуг США забезпечуються корисною інформацією про систему професійної освіти. Для збільшення кількості здобувачів професійної освіти в коледжах, університетах, професійних школах необхідно інформувати суспільство про наявність великої кількості різноманітних ресурсів, включаючи гранти та фінансову допомогу для здобуття професійної освіти, які надає держава.

Отже, на сучасному етапі США володіє самобутньою системою неперервної професійної освіти педагогів. У результаті дослідження вдалося дослідити основи політики в галузі неперервної професійної освіти педагогів США та проаналізувати діяльність і роль уряду, освітніх інституцій у процесі удосконалення неперервної професійної освіти вчителів американських шкіл. Політикотворенням у сфері неперервної професійної освіти вчителів американських шкіл займається уряд США за широкої підтримки різноманітних освітніх організацій та інституцій. Метою процесів акредитації педагогічних закладів освіти та академічних програм, сертифікації, програм неперервної професійної освіти та ініціатив, спрямованих на професійний розвиток вчителів є удосконалення характеристик конкурентоспроможного висококваліфікованого спеціаліста в галузі освіти з демократичним світоглядом, гуманістичного спрямування, готового до гармонійного життя та ефективної діяльності в суспільстві XXI ст.

ЛІТЕРАТУРА

1. Cohen-Vogel L., Herrington C. Introduction: Teacher and Leadership Preparation and Development: No Strangers to Politics // Educational Policy. – Vol. 19. – No. 1. – January and March 2005. – P.5-17.
2. Kelchtermans G., Ballet K. The micropolitics of teacher induction. A narrative-biographical study on teacher socialisation // Teaching and Teacher Education. – № 18. – 2002. – P. 105–120.
3. Smith T.M., Rowley K., J. Enhancing Commitment or Tightening Control: The Function of Teacher Professional Development in an Era of Accountability // Educational Policy. – Vol. 19. – No. 1. – January and March 2005. – P.126-154.